PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

ONOR. IMĦALLEF MARK SIMIANA, LL.D

Rikors Ġuramentat Numru 597/2022 MS

Alfur Limited u Godwin Friggieri għal kull interess li jista' jkollu

Vs.

Il-Kummissarju tat-Taxxi

Illum, 30 ta' Mejju, 2024

Kawża Numru: 2

Il-Qorti,

1. Rat ir-rikors ġuramentat preżentat mill-atturi fit-30 ta' Marzu, 2022, li bih wara li ppremettew dan li ġej:

> Dikjarazzjoni tal-Oġġett tal-Kawża
>
> Fil-11 ta' Mejju tal-2022, il-Kummissarju tat-Taxxi preżenta ittra uffiċjali bin-numru 1952/22, fejn huwa interpella lis-soċjetà esponenti Alfur Limited sabiex iħallas is-somma ta' €99,855 (Dok. 'A').

Kif jirriżulta f'din l-ittra, is-somma li qiegħed jitlob il-ħlas tagħha l-Kummissarju tat-Taxxi tirrappreżenta kwantu għal €59,703 bħala taxxa fuq id-dħul jew taxxa proviżorja għas-snin ta' stima 2001, 2002, 2005, 2011, 2013, 2015, 2016, 2017 u 2018, u kwantu għal €40,152 bħala taxxa addizjonali u interessi.

Is-soċjetà esponenti tixtieq topponi għal din it-talba, stante illi l-ammonti li ġejjin mis-snin 2001, 2002, 2005, 2011 u 2013 huma preskritti ai termini tal-artikolu 47(2) tal-Kapitolu 372 tal-Liġijiet ta' Malta, u wkoll minħabba raġunijiet oħra li sejrin jiġu trattati u li jistgħu jirriżultaw waqt is-smigħ ta' dan ir-rikors ġuramentat.

Is-soċjetà esponenti interpellat lill-Kummissarju intimat permezz ta' ittra uffiċjali, iżda l-intimat baqa' inadempjenti. (Dok.'B')

Godwin Friggieri [K.I. Nru. 180062(M)] jaf b'dawn il-fatti personalment.

<u>Raguni tat-talba</u>

Għalhekk, l-esponenti għandhom interess illi jitolbu l-intervent ta' din l-Onorabbli Qorti;

Għalhekk qed jigu istitwiti dawn il-proċeduri.

għaddew biex jitolbu lil din il-qorti, prevja kwalunkwe dikjarazzjoni jew ordni meqjusa neċessarji u opportuni:

(i) tiddikjara illi t-talba tal-Kummissarju tat-Taxxi interni kif dedotta fl-ittra uffiċjali bin-numru 1952/22 sa fejn titratta s-snin 2001, 2002, 2005, 2011 u 2013 hija preskritta ai termini tal-artikolu 47(2) tal-Kapitolu 372 tal-liġijiet ta' Malta;

(ii) konsegwentement għall-ewwel talba, tirrevoka parzjalment it-titolu eżekuttiv vantat mill-istess Kummissarju tat-Taxxi fil-konfront ta' Alfur Limited, u allura tiddikjara illi l-ħlas għal dawk is-snin ma huwiex dovut;

Bl-imgħax legali (fejn applikabbli), u bl-ispejjeż inkluż tal-ittra uffiċjali annessa u mmarkata bħala Dok. 'B', kontra l-Kummissarju tat-Taxxi Interni li jinsab minn issa nġunt għas-subizzjoni.

2. Rat ir-risposta ġuramentata preżentata mill-konvenut fl-1 ta' Settembru, 2022[1], li permezz tagħha huwa eċċepixxa:

1. Illi preliminarjament, ir-rikors promotur huwa null u mingħajr effett in kwantu mhuwa bbażat fuq l-ebda dispożizzjoni tal-liġi — fil-fatt, permezz tal-Ittra Uffiċjali numru 1952/22 tal-11 ta' Mejju 2022, l-esponent ipproċeda sabiex jeżegwixxi titolu eżekuttiv kontra s-soċjeta' rikorrenti ai termini tal-Artikolu 44(2A)(ċ) tal-Kap. 372 quddiem din l-Onorabbli Qorti, liema titolu eżekuttiv ġie ottjenut minnu bin-notifika tal-'Avviż ta' Talba għal Ħlas' datat 15 ta' Settembru 2020;

2. Illi ukoll in linea preliminari u mingħajr preġudizzju għas-suespost, jingħad bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti mhijiex vestita bil-kompetenza li tissindaka l-Ittra Uffiċjali numru 1952/22 inkwantu tali sindakar seta' jsir biss a *tempo debito* u skont il-proċedura stipulata fl-Att dwar l-Amministrazzjoni tat-Taxxa (Kap. 372 tal-Ligijiet ta' Malta); F'dan l-istadju l-liġi tipprovdi biss għall-eżekuzzjoni tat-titolu eżekuttiv **ġia' ottjenut** u ma tistipula l-ebda proċedura oħra sabiex tiġi kontestata l-imsemmija eżekuzzjoni ta' dana t-titolu eżekuttiv;

3. Illi mingħajr prejudizzju għas-suespost, it-talbiet magħmula mir-rikorrenti jirreferu biss għall-allegazzjoni li l-ammonti reklamati fl-Ittra Uffiċjali 1952/22, limitatament b'referenza għas-snin ta' stima 2001, 2002, 2005, 2011 u 2013, huma preskritti, liema ammonti, fil-fatt mhumiex preskritti u dana kif sejjer jirriżulta mill-provi li sejrin jiġu mressqa mill-esponent fil-mori tal-proċeduri odjerni;

4. Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għas-suespost, it-talbiet tar-rikorrenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt għar-raġunijiet segwenti li qed jiġu elenkati mingħajr preġudizzju għal xulxin:

4.1. Illi s-soċjeta' rikorrenti għandha dejn ta' disgħa u disgħin elf, tmien mija u ħamsa u ħamsin Euro (€99,855) rappreżentanti taxxa, interessi u taxxa addizzjonali dovuti lill-esponent għas-snin ta' stima indikati fl-Ittra Uffiċċjali 1952/22;

4.2. Illi fir-rigward tal-ammonti dovuti għas-snin ta' stima 2001, 2002 u 2005, l-esponent kien diġa' ottjena titolu eżekuttiv fil-konfront ta' Alfur Limited li ġie reż eżegwibbli permezz tal-Ittra Uffiċjali numru 4957/2010, notifikata lis-

[1] A folio 13.

soċjeta' rikorrenti fis-17 ta' Diċembru 2010, u dana kif jirriżulta mill-kopja tal-Ittra Uffiċjali hawn annessa u mmarkata bħala 'Dok. KT 1';

4.3. Illi peress li s-soċjeta' Alfur Limtied baqgħet inadempjenti, fil-15 ta' Settembru 2020, l-esponent ħareġ 'Avviż ta' Talba għall-Ħlas' skont l-Art. 44(2A)(ċ) tal-Kap. 372.

4.4. Illi tali 'Avviż' ġie notifikat lis-soċjetà Alfur Limited wara publikazzjoni fil-Gazzetta tal-Gvern u fit-*Times of Malta* fil-11 ta' Diċembru 2020 u fl-10 ta' Diċembru 2020 rispettivament, kopji ta' liema qed jiġu hawn annessi u mmarkati bħala 'Dok. KT 2' u 'Dok. KT 3';

4.5. Illi la darba l-imsemmi 'Avviż' ma ġiex ikkontestat mis-soċjeta' rikorrenti fit-terminu stipulat, l-esponent ottjena titolu eżekuttiv kontra l-istess soċjeta' u għaldaqstant il-Kummissarju tat-Taxxi ħareġ l-Ittra Uffiċjali numru 1952/2022 sabiex jirrendi t-titolu eżekuttiv ottenut minnu sa mis-sena 2020 eżegwibbli.

4.6. Illi inoltre, s-soċjeta' rikorrenti għadha ma sottomettietx il-formoli tat-taxxa għas-snin ta' stima 2020 u 2021.

5. Illi għalhekk, it-talbiet kollha tas-soċjeta' Alfur Limited huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u l-Ittra Uffiċjali numru 1952/22 hija valida u maħruġa mill-esponent skont il-liġi, kif sejjer jiġi pruvat fil-mori tal-proċeduri odjerni.

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Għaldaqstant, l-esponent jitlob bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti jogħġobha tiċħad it-talbiet tar-rikorrenti Alfur Limited u Godwin Friggieri, bl-ispejjes kontra tagħhom.

3. Semgħet ix-xhieda u rat id-dokumenti eżebiti, kif ukoll l-atti proċesswali fl-intier tagħhom;

4. Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-kontendenti;

5. Rat li l-kawża tħalliet għall-udjenza tal-lum għall-prolazzjoni tas-sentenza;

Ikkunsidrat:

6. Illi din hija kawża li permezz tagħha l-atturi jridu jiksbu dikjarazzjoni li l-kreditu pretiż mill-konvenut huwa, fir-rigward ta' xi snin partikolari, preskritt u għalhekk mhux dovut. Il-konvenut qed jopponi t-talbiet tal-atturi kemm b'eċċezzjonijiet preliminari u kemm b'eċċezzjonijiet oħrajn li huma attinenti għall-meritu tat-talbiet tal-atturi.

7. Illi l-fatti li jsawwru l-vertenza jistgħu jiġu riassunti hekk.

8. L-attur Godwin Friggieri huwa azzjonist u direttur tas-soċjetà attriċi, li tipproduċi u timporta għamara. L-attur xehed li, fejn jidħlu flus, dejjem ħalla f'idejn l-awdituri u l-kontabbli tas-soċjetà attriċi[2], iżda sa fejn jaf hu, it-taxxa dejjem tħallset kif imiss. Huwa xehed ukoll, fost ħwejjeġ oħra, li fis-sena 2006 in-negozju tas-soċjetà attriċi kien ġie awditjat mill-konvenut, u kellu anki jħallas ammont, li però ma rnexxielux isib dokumenti dwaru. Jgħid li minn dakinhar tal-awditjar 'l quddiem, qatt ma rċieva xejn mingħand il-konvenut sa dakinhar li rċieva l-ittra uffiċċjali bin-numru 1952/2022.

9. Fl-10 ta' Diċembru 2010, b'ittra uffiċċjali bin-numru 4957/2010[3] il-konvenut interpella lis-soċjetà attriċi għall-ħlas tas-somma ta' tlieta u tletin elf tmien mija u tlieta u tletin Ewro (€33,833), liema somma kienet tinkludi wkoll taxxa fuq id-dħul jew taxxa proviżorja għas-snin 2001, 2002 u 2005. Din l-ittra uffiċċjali ġiet notifikata lis-soċjetà attriċi fis-17 ta' Diċembru 2010.

10. Fil-15 ta' Settembru 2020, il-konvenut immetta avviż ta' talba għall-ħlas indirizzata lid-direttur tas-soċjetà attriċi[4]. Skont dan l-avviż, l-ammont totali dovut kien ta' mija u tliet elef tlieta u disgħin Ewro (€103,093). Il-konvenut isostni li dan l-avviż ġie notifikat permezz ta' pubblikazzjoni fil-Gazzetta tal-Gvern[5] u f'gazzetta lokali ta' kuljum[6]. Jidher li tentattiv li sar qabel sabiex dan l-avviż jiġi notifikat bil-posta ma rnexxiex[7].

11. Fil-11 ta' Mejju 2022[8], il-konvenut bagħat ittra uffiċċjali bin-numru 1952/2022 lis-soċjetà attriċi, li biha nterpellaha għall-ħlas tas-somma ta' disgħa u disgħin elf tmien mija ħamsa u ħamsin Ewro (€99,855), li hu bilanċ minn somma akbar li hi komposta mis-somma ta' disgħa u ħamsin elf seba' mija u tliet Ewro (€59,703). Fl-istess ittra uffiċċjali, jingħad li dik is-somma kienet «*...rappreżentanti taxxa fuq id-dħul jew taxxa proviżorja għas-snin ta' stima 2001, 2002, 2005, 2011, 2013, 2015, 2016, 2017 u 2018*»,

---

[2] Ara x-xiehda tal-attur bil-mezz tal-affidavit, a folio 27.
[3] Ara folio 16.
[4] Ara folio 6.
[5] Ara folio 22 u 23.
[6] Ara folio 24.
[7] Ara x-xiehda ta' Emanuel Mangion, a tergo ta' folio 35, u d-dokument eżebit a folio 38 u 39.
[8] Ara folio 5.

u mis-somma ta' erbgħin elf mija tnejn u ħamsin Ewro (€40,152) bħala taxxa addizzjonali u interessi. Din l-ittra uffiċċjali ġiet notifikata fil-31 ta' Mejju 2022.

12. Is-soċjetà attriċi wieġbet għal din l-ittra uffiċċjali b'ittra uffiċċjali oħra preżentata fis-17 ta' Ġunju 2022, u li ġġib in-numru 2627/2022[9], u li permezz tagħha sostniet li l-ammont dovut b'rabta mas-snin 2001, 2002, 2005, 2011 u 2013 kien preskritt. Din l-ittra uffiċċjali ġiet notifikata lill-konvenut fl-24 ta' Ġunju 2022.

Ikkunsidrat:

13. Illi kif ingħad, il-konvenut laqa' għat-talbiet tal-atturi b'eċċezzjonijiet ta' natura preliminari kif ukoll b'oħrajn diretti lejn il-meritu tal-kwistjoni. Huwa xieraq li qabel il-qorti tqis il-meritu, tikkunsidra l-eċċezzjonijiet preliminari mqajmin mill-konvenut.

14. Illi l-konvenut effettivament jissolleva żewġ eċċezzjonijiet preliminari li, sa ċertu punt, jirrivolvu madwar l-istess tema. Bl-ewwel eċċezzjoni, l-konvenut isostni li ma hemm ebda dispożizzjoni tal-liġi li tikkontempla l-azzjoni tal-atturi. Bit-tieni eċċezzjoni, mbagħad, il-konvenut isostni li din il-qorti hija prekluża milli tistħarreġ il-kreditu vantat bl-ittra uffiċċjali bin-numru 1952/2022, billi dak l-istħarriġ seta' jsir biss skont il-proċedura speċjali provduta fl-Att dwar l-Amministrazzjoni tat-Taxxa (Kapitolu 372 tal-liġijiet ta' Malta).

15. It-titoli eżekuttivi li l-konvenut jista' jkollu għall-iskop tal-ġbir tat-taxxa huma elenkati tassattivament fl-artikolu 40(1) tal-Att dwar l-Amministrazzjoni tat-Taxxa (Kapitolu 372 tal-liġijiet ta' Malta), u li minn issa 'l quddiem se jissejjaħ biss bħala "l-Att". Issa fil-każ tagħna, jidher li t-titolu eżekuttiv li l-konvenut għandu fil-konfront tas-soċjetà attriċi huma l-avviżi mibgħuta minnu[10], u li l-liġi espressament tagħraf bħala titoli eżekuttivi.

16. Ma hemm ebda dispożizzjoni tal-liġi fl-Att li b'xi mod tippreskrivi jew tipprovdi xi forma t'azzjoni biex il-persuna li fil-konfront tagħha jinħareġ avviż jew xi pretensjoni

[9] Ara kopja legali eżebita a folio 7.
[10] Ara, per eżempju, dawk eżebiti minn folio 17 sa 20 għas-snin 2001, 2002 u 2005.

tkun tista' tressaq 'il quddiem il-kontestazzjoni tagħha ħlief fil-każ ta' stejjem maħruġa mill-konvenut. F'każijiet analogi, l-fehma l-aktar mifruxa u li ssib pedamenti sodi fil-Kodiċi ta' proċedura tagħna hi dik li min ikollu kontestazzjoni, għandu jiddeduċiha permezz ta' rikors ġuramentat quddiem il-qrati ta' ġurisdizzjoni ċivili. Il-fatt li azzjoni m'hijiex espressament kontemplata f'xi liġi ma jfissirx li ma tistax issir. Din il-qorti fil-fatt hija, a tenur tal-artikolu 32 tal-Kodiċi preċitat, vestita b'ġurisdizzjoni residwa li permezz tagħha għandha l-*vires* li tisma' l-kwistjonijiet kollha ta' natura ċivili li m'humiex b'liġi espressament affidati lill-qrati jew tribunali oħrajn b'kompetenzi speċjali (ara f'dan is-sens ***Outwest Limited vs. Il-Kummissarju tat-Taxxi***, Prim'Awla, 27/3/2018).

17. Ġie wkoll ritenut fid-deċiżjoni ***Il-Kummissarju tat-Taxxi vs. Carmel sive Charles Borg pro et noe*** (Appell Superjuri, 27/1/2021): «*Minn qari tal-liġi, isegwi għalhekk li att li bih tali persuna tkun trid tilqa' għat-talba tal-ħlas irid ikun ir-Rikors Maħluf u l-użu ta' rikors sempliċi la huwa preskritt u lanqas joħroġ minn dik il-liġi speċjali*» (ara wkoll ***Steward Malta Management Ltd vs. Il-Kummissarju tat-Taxxi,*** Prim'Awla, 5/7/2023[11]). Għalkemm hu minnu li dawn id-deċiżjonijiet jitrattaw liġi fiskali oħra, il-qorti tqis il-prinċipju fihom espost applikabbli anki taħt l-Att, billi ż-żewġ liġijiet fiskali huma mfasslin fuq prinċipji simili ħafna għal dak li jirrigwarda l-ksib ta' titoli eżekuttivi mill-konvenut u l-mteodi provduti lilu għall-ġbir tat-taxxa.

18. Effettivament l-atturi pproċedew bil-mezz ta' rikors ġuramentat quddiem din il-qorti, kif tippreskrivi l-liġi tal-proċedura, u għalhekk ebda nullità ma tolqot l-azzjoni tagħhom. Naturalment, il-qorti għad trid tara jekk, lil'hinn mill-kwistjoni tal-validità tal-azzjoni sa fejn din mhux espressament kontemplata mil-liġi, hemmx raġunijiet oħrajn għaliex il-qorti m'għandhiex tidħol fil-mertu tal-kwistjoni li qed tinġieb mill-atturi.

19. L-ewwel eċċezzjoni tal-konvenut għalhekk ma jistħoqqilix li tiġi milqugħa.

20. Niġu issa għat-tieni eċċezzjoni.

---

[11] Appellata.

21. Il-konvenut isostni li din il-qorti m'għandhiex il-kompetenza biex tindaga dwar jekk l-ammont tat-taxxa pretiż minnu hux tajjeb jew le. Isostni li l-atturi kellhom jipproċedu biex jikkontestaw dawk l-ammonti fiż-żmien u bil-mod provdut fl-Att, u jekk naqsu milli jagħmlu dan, ma jistgħux jagħmlu dak l-eżerċizzju issa.

22. Il-qorti tagħraf li, skont l-Att, hemm diversi fażijiet fil-proċess li bih il-konvenut jista' jgħaddi biex jiġbor it-taxxa li tkun dovuta minn kull pagatur. Fis-sistema li biha kienet timxi s-soċjetà attriċi, kienet tiġi sottomessa dikjarazzjoni fiskali ta' kull sena, bl-obbligu li jintbagħat il-ħlas dovut flimkien ma' dik id-dikjarazzjoni. Però dawn ix-xorta ta' dikjarazzjonijiet ma jorbtux lill-konvenut, li jista' jagħżel li ma jaqbilx ma' dak iddikjarat billi jibgħat stima lill-pagatur li fiha jindika skont hu, kemm suppost titħallas taxxa. Hekk ukoll jista' jagħmel il-konvenut meta ma tintbagħat ebda dikjarazzjoni fiskali. Minn dik l-istima maħruġa mill-konvenut, il-pagatur għandu jedd joġġezzjona mal-konvenut, li jista' jirrevedi l-istima. Il-pagatur jista' anki jappella quddiem it-tribunal ta' reviżjoni amministrattiva mid-deċiżjoni tal-konvenut dwar l-oġġezzjoni tiegħu. Huwa f'dan il-kuntest li l-pagatur tat-taxxa jista' jressaq il-kontestazzjoni tiegħu dwar l-ammont ta' taxxa pretiża mingħandu mill-konvenut.

23. Meta dawn il-kontestazzjonijiet u appelli jiġu deċiżi, jew inkella fejn ma jsirux fiż-żmien u bil-mod preskritt fl-Att, il-pagatur tat-taxxa ma jistax iressaq aktar kontestazzjoni fir-rigward tal-ammont pretiż mill-konvenut (ara f'dan is-sens ***Joseph Mary Farrell vs. Il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud***, Appell Superjuri, 24/6/2011, li għalkemm kienet titratta ġbir ta' taxxa differenti, tapplika għall-każ odjern b'analoġija, kif diġà mfisser aktar qabel).

24. Issa l-kontestazzjoni miġjuba mill-atturi fil-kawża odjerna hija mibnija kompletament u esklussivament fuq dak li jipprovdi l-artikolu 47(2) tal-Att. Din id-dispożizzjoni tgħid hekk:

> Salv kif xort'oħra espressament provdut fl-Atti dwar it-Taxxi u salvi b'mod partikolari d-disposizzjonijiet tal-artikolu 30(5) u tal-artikolu 31(7), l-azzjoni għall-ħlas tat-taxxa, taxxa addizzjonali, imgħax jew xi penali tista' tinbeda f'kull żmien mid-data minn meta jsiru dovuti u għandhom jitħallsu sa tmien snin minn dik id-data jew, meta

tkun saret stima għar-rigward tagħhom, mid-data meta dik l-istima ssir finali u konkluživa.

25. Il-fatt li ż-żmien ta' tmien snin huwa magħmul jiddependi minn meta t-taxxa ssir dovuta jew, meta tkun saret stima, minn meta dik l-istima tkun saret finali u konklussiva, juri li kontestazzjoni abbażi tal-artikolu 47(2) tista' titqajjem biss wara li jingħalaq il-proċess tal-istejjem u tal-kontestazzjoni minnhom, li jfisser li l-artikolu 47(2) ma jistax jiġi nvokat f'oġġezzjoni li ssir lill-konvenut jew f'appell li jsir quddiem it-tribunal ta' reviżjoni amministrattiva, u dan għaliex f'dawk l-istadji, l-istejjem ma jkunux għadhom saru finali u konkluživi.

26. Finalment, min jissolleva l-preskrizzjoni taħt l-artikolu 47(2) ma jkunx qiegħed jimpunja l-ammont ta' taxxa dovuta, iżda jkun qed jeċċepixxi l-estinzjoni tad-dritt tal-azzjoni tal-konvenut għall-ġbir tat-taxxa li l-ammont tagħha jkun skont il-liġi dovut.

27. F'dan il-kuntest, il-qorti tinnota li l-atturi għamlu sottomissjonijiet li jirrigwardaw il-validità tal-istejjem li saru kontra tagħhom minħabba nuqqas ta' notifika siewja. Imma l-qorti tqis li b'dawn is-sottomissjonijiet, l-atturi jridu jmorru lil'hinn minn dak li kienu qed jitolbu fl-att promotur tal-kawża, u dan ma jistax isir. Jekk l-atturi riedu jimpunjaw l-istejjem, dan kellhom jitolbuh b'mod ċar u espress, u bl-istess mod ċar u espress huma kellhom jagħtu r-raġunijiet għal din l-impunjazzjoni. Li għamlu hekk, il-parametri tal-kawża kienu jkunu aktar wesgħin milli huma, u kienu jgħoddu konsiderazzjonijiet oħrajn anki dwar din l-eċċezzjoni tal-konvenut. Dan għaliex, kif diġà ingħad, f'dak il-każ l-atturi kienu jkunu qed jattakkaw il-kreditu nnifsu vantat mill-konvenut, u mhux il-jedd tal-konvenut li jiġbor dak il-kreditu, li huwa jedd differenti, anki jekk intimament konness, mal-kreditu nnifsu.

28. Fil-parametri ristretti li fihom saret il-kawża, il-qorti qed issib li l-atturi mhux jimpunjaw il-kreditu nnifsu vantat mill-konvenut, imma qiegħdin jopponu għall-eżiġibilità tiegħu minħabba l-preskrizzjoni.

29. Għalhekk it-tieni eċċezzjoni lanqas ma hija tajba u se titwarrab.

30. Niġu issa għall-meritu tal-każ.

31. L-artikolu 47(3) tal-Att jgħid: «*Iż-żmien imsemmi fis-subartikolu (2) jitwaqqaf b'talba għal ħlas notifikata permezz tal-posta reġistrata mill-Kummissarju jew b'att ġudizzjarju preżentat mill-Kummissarju qabel ma jiskadi dak iż-żmien li fihom jintalab il-ħlas tal-ammont dovut*».

32. Illi ġie deċiż li ż-żmien imsemmi fl-artikolu 47(2) tal-Att jinkiser, bil-konsegwenza li jerġà jibda jgħaddi, meta jkun hemm notifika ta' xi wieħed mill-atti msemmija fl-artikolu 47(3), jew inkella meta l-pagatur iressaq oġġezzjoni quddiem il-konvenut stess. Ingħad li ż-żmien jitqies sospiż, u għalhekk jieqaf jgħaddi, biss meta l-oġġezzjoni tal-pagatur tinġieb quddiem it-tribunal ta' reviżjoni amministrattiva, u qabel, quddiem il-bord ta' kummissarji speċjali (ara ***Il-Kummissarju tat-Taxxi Nterni vs. Angelo Bonanno***, Appell Superjuri, 31/1/2019).

33. Fil-fehma tal-qorti, r-regoli ġenerali li tfasslu mill-ġurisprudenza dwar l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni jgħoddu anki għall-preskrizzjoni li qed tiġi trattata f'din il-kawża. Ewlenin fost dawk ir-regoli hemm dik li huwa min jissolleva l-preskrizzjoni li jrid iġib prova li ż-żmien tal-preskrizzjoni jkun għadda, filwaqt li l-piż tal-prova tal-interruzzjoni jew tas-sospensjoni tinkombi fuq il-parti li topponi l-preskrizzjoni (ara f'dan is-sens ***Paolo Calleja vs. Luigi Vella***, Appelli Kummerċjali, 15/6/1964[12]; ***Stencil Pave (Malta) Limited vs. Dr Maria Deguara nomine et***, Prim'Awla, 30/10/2003; ***Luciano Martinelli nomine vs. Saviour Pisani***, Appell Inferjuri, 22/6/2005).

34. Għalhekk l-oneru tal-prova li ż-żmien maħsub fl-artikolu 47(2) għadda huwa mixħut fuq l-atturi. Issa skont l-artikolu 47(2), iż-żmien ta' tmien snin jibda jgħaddi minn meta t-taxxa ssir dovuta, inkella, f'każ li jkun hemm stima, minn meta dik l-istima tkun finali u konkluživa. Mill-atti jirriżulta dan li ġej:

    a) dwar is-sena 2001 (ara folio 17), jidher li ma saritx stima mill-konvenut, li qagħad fuq l-ammont dikjarat mis-soċjetà attriċi permezz tas-sistema ta' *self-assessment*. Jidher però li xi ħlasijiet magħmula mis-soċjetà attriċi ġew

[12] Kollezz. Vol.XLVIII.i.603.

imputati lil taxxa dovuta għas-snin ta' qabel, u għalhekk ġie ammont dovut għal din is-sena;

b) dwar is-sena 2002 (ara folio 18), għalkemm jidher li kien hemm stima mill-konvenut, hemm imbagħad l-istess ammont attribwit bħala kreditu, li donnu juri li dik l-istima tħallset. Fir-rendikont relattiv, hemm indikat l-ammonti dikjarati mis-soċjetà attriċi stess, u għalhekk jidher li l-kreditu tal-konvenut ġej minn *self-assessment*, li però wkoll ġie minħabba imputazzjonijiet li saru kontra taxxa dovuta preċedentement;

c) dwar is-sena 2005 (ara folio 19), ma kienx hemm stima imma formoli sottomessi mis-soċjetà attriċi f'dati diversi;

d) dwar is-sena 2011 (ara folio 67), kien hemm formola sottomessa mis-soċjetà attriċi stess;

e) dwar is-sena 2013 ma ġie preżentat ebda rendikont.

35. Mill-provi rriżulta li l-konvenut ressaq ittra uffiċċjali kontra s-soċjetà attriċi fl-10 ta' Diċembru 2010, li ġiet notifikata fis-17 ta' Diċembru 2010. Għalkemm l-attur xehed li ma rċieva xejn qabel l-ittra uffiċċjali bin-numru 1952/2022, il-prova tan-notifika magħmula bir-riferta ta' din l-ittra uffiċċjali tal-10 ta' Diċembru 2010 ma ġietx konfutata b'mod effettiv mill-atturi. L-effett ta' din l-ittra uffiċċjali għalhekk kien li ż-żmien tal-preskrizzjoni ġie nterrott u reġgħa beda għaddej. Din l-interruzzjoni tgħodd għall-kreditu pretiż mill-konvenut għas-snin 2001, 2002 u 2005. Dan għaliex id-*dies a quo* taż-żmien preskrittiv huwa proprju meta l-ammont tat-taxxa jsir dovut, u fejn is-soċjetà attriċi għalhekk preżentat il-formoli tagħha b'mod tardiv, iż-żmien ma setax jgħaddi qabel. Fis-sena 2001, jirriżulta li l-formola ta' *self-assessment* saret mis-soċjetà attriċi fil-11 ta' Diċembru 2004, u kien biss minn dakinhar li t-taxxa għal dik is-sena saret dovuta. Għas-sena 2002, il-formola relattiva saret biss fid-19 ta' Jannar 2005, u fl-istess jum ġiet kanċellata formola oħra li kienet saret f'Awwissu 2003.

36. Għalhekk l-ittra uffiċċjali tal-10 ta' Diċembru 2010 interrompiet il-preskrizzjoni għat-taxxa li kienet għadha dovuta għas-snin preċedenti u li huma meritu ta' din il-kawża.

37. L-interruzzjoni li jmiss seħħet permezz tal-avviż ta' talba għall-ħlas tal-15 ta' Settembru 2020, li ġie notifikat skont l-artikolu 29(1) tal-Att bil-pubblikazzjonijiet li saru fil-Gazzetta tal-Gvern tal-11 ta' Diċembru 2020 u f'gazzetta lokali ta' kuljum tal-10 ta' Diċembru 2020. Però għaddew aktar minn tmien snin mill-interruzzjoni preċedenti, u kif inhu risaput, interruzzjoni jkollha effett biss kemm-il darba ssir qabel ikun għadda ż-żmien tal-preskrizzjoni (ara ***A.I.C. Eric A. Mamo vs. Pupul Fenech***, Appell Superjuri, 26/11/1951[13]; ***Francis Fenech vs. Thomas Montalto***, Appell Inferjuri, 5/3/2010).

38. Fir-risposta ġuramentata, l-konvenut jgħid li t-taxxa dovuta għas-snin 2001, 2002 u 2005 mhux preskritta għaliex dwarha hu diġà kiseb titolu eżekuttiv permezz tal-ittra uffiċċjali tal-10 ta' Diċembru 2010. Iżda d-dispożizzjonijiet tal-Att ma jwaqqfux l-effetti tal-preskrizzjoni fil-konfront ta' dawk il-krediti li dwarhom ikun hemm titolu eżekuttiv. Fil-fatt, il-qorti diġà rrilevat li huma titoli eżekuttivi dawk l-atti li huma elenkati fl-artikolu 40(1) tal-Att, u l-ittra uffiċċjali m'hijiex ħlief att li l-liġi trid sabiex tinkiseb l-eżegwibilità ta' dawk it-titoli. Il-liġi bl-ebda mod ma tipprovdi li l-krediti li dwarhom ikun hemm titoli eżekuttivi huma meħlusa mill-effetti tal-artikolu 47(2). Kemm hu hekk, fid-deċiżjoni ***Il-Kummissarju tat-Taxxi vs. Bonanno*** (ġjà ċitata), ingħad li l-ħruġ ta' mandat kontra l-pagatur huwa interruttiv tal-preskrizzjoni. La darba l-mandat, li huwa att eżekuttiv, ma jwaqqafx imma biss jinterrompi l-preskrizzjoni, wisq inqas għalhekk jista' jitqies, kif eċċepixxa l-konvenut, li l-ittra uffiċċjali tal-10 ta' Diċembru 2010, qatlet għal dejjem il-preskrizzjoni applikabbli għat-taxxa dovuta għas-snin 2001, 2002 u 2005.

39. Fil-fatt, l-artikolu 47(2) tal-Att jgħid li l-azzjoni għall-ġbir tal-ħlas tista' **tinbeda** f'kull żmien wara li t-taxxa ssir dovuta, imma li t-taxxa, t-taxxa addizzjonali u penali **għandhom jitħallsu** sa tmien snin minn dik id-data jew, meta tkun saret stima għar-rigward tagħhom, mid-data meta dik l-istima ssir finali u konklużiva. Għalhekk it-terminu ta' tmien snin ma jieqafx jgħaddi meta l-istima (li hija titolu eżekuttiv skont l-artikolu 40(1)(ċ) tal-Att) ssir finali u konklussiva. Dan juri b'mod ċar li l-ksib ta' titolu eżekuttiv ma jwaqqafx id-dekors tat-terminu preskritt fl-artikolu 47(2), għaliex il-liġi

[13] Kollezz. Vol.XXXV.i.304.

trid li t-taxxa **<u>titħallas</u>** fi żmien tmien snin (salv naturalment ċirkostanzi li jwasslu għall-interruzzjoni jew sospensjoni tal-preskrizzjoni), u mhux sempliċiment tiġi kristallizzata b'titolu, kif qed jgħid il-konvenut.

40. Fiċ-ċirkostanzi għalhekk il-qorti ssib li t-talba tal-atturi fir-rigward ta' dawn is-snin hija fondata.

41. Fir-rigward tas-sena 2011, m'huwiex ċar meta ġiet preżentata l-formola ta' *self-assessment* mis-soċjetà attriċi. Hu ċert però li l-ammont pretiż mill-konvenut kien dovut sal-31 ta' Jannar 2012 (ara folio 67). Dan ifisser li meta sar l-avviż ta' talba għall-ħlas fil-15 ta' Settembru 2020, it-terminu ta' tmien snin ukoll kien iddekorra diġà.

42. Mhux l-istess però jista' jingħad għas-sena 2013. It-terminu ta' preskrizzjoni għal din is-sena ġie validament interrott bl-avviż ta' talba għall-ħlas tal-15 ta' Settembru 2020, u sussegwentement mill-ġdid bl-ittra uffiċċjali bin-numru 1952/2022.

43. Għaldaqstant u għar-raġunijiet kollha hawn fuq mogħtija, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi:

(i) tiċħad l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenut;

(ii) tiċħad it-tieni eċċezzjoni tal-konvenut;

(iii) tilqa' l-ewwel talba tal-atturi limitatament sa fejn tirrigwarda s-snin 2001, 2002, 2005 u 2011 iżda tiċħadha sa fejn tirrigwarda s-sena 2013;

(iv) tilqa' t-tieni talba limitatament billi tħassar parzjalment it-titolu eżekuttiv vantat mill-konvenut kontra s-soċjetà attriċi safejn jirrigwarda s-snin 2001, 2002, 2005 u 2011 billi l-ħlas pretiż dwar dawk is-snin mhux dovut minħabba l-preskrizzjoni komminata fl-artikolu 47(2) tal-Att dwar l-Amministrazzjoni tat-Taxxa;

(v) tiċħad l-eċċezzjonijiet rimanenti tal-konvenut sa fejn m'humiex kompatibbli ma' dak konkluż f'din is-sentenza;

(vi) tordna li l-ispejjeż ġudizzjarji jinqasmu in kwantu għal kwint ikunu sopportabbli mill-atturi u għall-erba' kwinti rimanenti jkunu sopportabbli mill-konvenut.

Onor. Mark Simiana, LL.D
Imħallef

Lydia Ellul
Deputat Reġistratur